

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 182 din data de 03.02.2021

Dosar nr: 472/2020

Petiția nr: 3920/30.06.2020

Petentă: Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre

Reclamat: Ministerul Educației și Cercetării

Obiect: subiectele pentru bacalaureat nu au fost traduse corect din limba română în limba maghiară

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și sediul petentei

Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre cu sediul în Sfântu Gheorghe, Martinovics Ignac, nr.2, jud. Covasna

I. 2. Numele domiciliul și domiciliul reclamatului

Ministerul Educației și Cercetării cu sediul în București, str. General Berthelot 28-30, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2. Prin adresa nr. 3920 din 30.06.2020 petentul sesizează Consiliul cu privire la traducerea subiectelor la bacalaureat nu au fost corect traduse din limba română în limba maghiară.

III. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

4. Prin adresa nr. 3920 din 16.07.2020 și adresele nr. 4308 din 16.07.2020 s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, în termenul dat.

5. Prin adresa nr. 5194/26.08.2020, partea reclamată a comunicat punctul de vedere care a fost transmis petentului prin adresa nr. 5294/02.09.2020, în vederea formulării concluziilor scrise. 6. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

7. Prin adresa nr. 3920 din 30.06.2020 petenta sesizează Consiliul cu privire la faptul că subiectele pentru bacalaureat nu au fost corect traduse din limba română în limba maghiară.

În perioada 22-26.06.2020 a avut loc Bacalaureatul, în cadrul căruia, la unele discipline, precum logică, informatică și chimie, elevii de etnie maghiară au primit subiectele fără a fi traduse corect, ceea ce poate conduce la rezultate mai slabe în rândul elevilor aparținând minorității maghiare. Mai mult decât atât, din aceste erori de traducere au rezultat chiar răspunsuri total diferite în conformitate cu ceea ce s-a cerut inițial în varianta subiectelor din limba română. Deși subiectele au fost distribuite și în limba română elevilor de etnie maghiară, totuși, având în vedere faptul că examenul e contra cronometru, elevul nu are timpul suficient să verifice corectitudinea traducerii subiectelor, deoarece, dacă se ocupă de verificare, pierde mult timp și rămâne în urmă cu elaborarea lucrării.

Mai susține faptul că în fiecare an elevii de etnie maghiară se confruntă cu situația manualelor traduse incorect din limba română în limba maghiară de unde rezultă că elevii își primesc manualele cu mult timp după începerea anului școlar.

Petenta consideră faptul că reclamata nu a respectat Constituția României, Convenția Europeană a Drepturilor Omului (art.14), precum și prevederile OG nr. 137/2000 republicată.

Susținerile părții reclamate - Ministerul Educației și Cercetării

8. Prin adresa nr. 5194 din 26.08.2020, (filele 8-12 din dosar) reclamatul arată următoarele aspecte:

Raportat la prevederile O.G. nr.137/2000 art. 2 alin. (2) nu există o dispoziție a reclamatului din care să reiasă că elevii reprezentați de petent ar fi discriminați în raport de alți elevi.

Referitor la aspectele privind calitatea traducerii în limba maghiară a unor subiecte de la examenul de bacalaureat, sesiunea iunie - iulie 2020, apreciază că acestea sunt neîntemeiate pentru următoarele considerente, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație (CNPEE) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea reclamatului conform H.G. nr. 24/2020 privind organizarea și funcționarea reclamatului. În conformitate cu metodologiile de organizare și desfășurarea evaluărilor și examenelor naționale, CNPEE asigură traducerea variantelor de subiecte în limbile minorităților naționale.

Potrivit art. 57 alin (1) din Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat *„candidații care susțin probele în limbile minorităților naționale vor primi simultan subiectul atât în limba maternă, cât și în limba română„*.

Activitățile specific organizate și desfășurate de CNPEE – ca instituție specializată în evaluare educațională-pentru evaluările, examenele și concursurile naționale debutează cu lansarea, anual, la începutul anului școlar a apelurilor publice pentru exprimarea interesului includerii cadrelor didactice în grupurile de lucru pe discipline/arii curriculare, inclusiv a selectării de profesori care să realizeze traducerea variantelor de subiecte în limbile minorităților naționale.

După selecția propriu zisă a cadrelor didactice în grupurile de lucru, pe baza criteriilor specificate în apeluri publice de selecție, demarează activitățile specifice de proiectare, elaborare, traducere și verificarea itemilor/variantelor de subiecte. Astfel, după realizarea traducerii variantelor de subiecte în limbile minorităților naționale are loc și verificarea acestei traduceri.

9.În vederea traducerii variantelor de subiecte în limbile minorităților naționale pentru examenul de bacalaureat național sunt selectați profesori care predau efectiv disciplinele la care urmează să realizeze traducerea în învățământul liceal. Subliniază că baza de selecție este extrem de redusă - practic CNPEE include în baza de date toți profesorii care se înscriu pentru traduceri și care îndeplinesc minimum de condiții pentru a fi selectați.

Anual CNPEE se confruntă cu problema numărului redus de profesori traducători care răspund solicitărilor instituției pentru realizarea activităților specific de traducere. În situația în care nu se înscriu profesori traducători, CNPEE se adresează Direcției Minorități din cadrul ministerului, la inspectoratele școlare județene din regiunile în care există un număr mare de unități de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale pentru a identifica/mobiliza/coopta profesori traducători.

10. În cazul disciplinelor a căror traduceri fac obiectul petiției formulate de petentă subliniază următoarele:

- traducerea subiectelor la disciplina informatică a fost asigurată de cei doi membrii ai grupului de lucru (profesori de informatică) care s-au înscris pe platforma dedicată, în urma Apelului public lansat de CNPEE. Eroarea de traducere din cadrul subiectului de informatică a fost minoră, cerința obținută prin traducere vizând aceeași competență, iar rezolvarea a avut

la bază același raționament/transformare; astfel răspunsul cerut nu a fost mai complex din punctul de vedere al dificultății. Candidații puteau opta pentru modificarea soluției prin intervenții minore, care nu implicau reluarea raționamentului sau puteau opta pentru păstrarea rezolvării corespunzătoare traducerii, baremul de evaluare și de notare cuprinzând și o astfel de abordare.

În urma analizei situației, grupul de lucru pentru disciplina informatică precizează că performanța candidaților care au primit subiectul tradus în limba maghiară nu a fost afectată de eroarea incriminată.

- la disciplina chimie, eroarea de traducere a constat în repetarea unui cuvânt în textul cerinței unui item. Elevii au fost informați în timp util în timpul examenului de această eroare, prin transmiterea variantei corectate a traducerii. Menționează faptul că traducătorii la disciplina chimie s-au înscris pe platformă în urma Apelului public, au o experiență îndelungată în domeniu și au tradus variantele de subiecte din cadrul examenului de bacalaureat în ultimii cinci ani școlari, precum și testele de antrenament elaborate în anul 2020 de CNPEE, variantele de subiecte pentru examenul national de definitivare în învățământ și cele pentru concursul national de ocupare a posturilor didactice/cadrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, dar și subiectele pentru etapele județene și naționale ale olimpiadelor și concursurilor de chimie.

- la disciplina logică, argumentare și comunicare eroarea de traducere nu a afectat în niciun mod notele obținute de candidații care au susținut proba la această disciplină, întrucât baremul de evaluare și de notare a prevăzut acordarea punctajului maxim indiferent de modalitatea în care elevii au performat respectivul item (candidații care au rezolvat luând ca reper varianta în limba română, respectiv candidații care au utilizat exclusiv varianta în limba maghiară), fiind asigurată astfel egalitatea de șanse.

11. Reclamatul apreciază faptul că semnalarea eratelor în timp util candidaților care au susținut examen la informatică și la chimie, conform procedurilor CNPEE, respectiv reglarea prin barem a erorii materiale făcute la disciplina logică, argumentare și comunicare, nu a lezat în niciun fel dreptul de a studia și de a instrui în limba maternă al elevilor aparținând minorităților naționale și nu a afectat rezultatul lucrării niciunui candidat care a susținut probele la disciplinele de mai sus cu subiecte a căror traducere în limba maghiară a fost asigurată de CNPEE (cu profesori de specialitate).

V. Motivele de fapt și de drept

12. În fapt, Colegiul director reține că la dosar nu au fost depuse probe din care să rezulte faptul că notele elevilor de etnie maghiară au fost diminuate ca urmare a traducerii din limba română în limba maghiară a subiectelor de Bacalaureat, eratele/cuvintele greșite au fost corectate în timp real.

13. **În drept**, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să

analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

14. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2 alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2 alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

15. Din acest punct de vedere, Colegiul reține că petenta invocă vătămarea drepturilor elevilor de etnie maghiară care se confruntă cu situația unor rezultate mai slabe la examenul de Bacalaureat din cauza traducerii incorecte din limba română în limba maghiară a subiectelor de examinare.

16. Raportat la dispozițiile art. 20 alin. 6 din O. G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, care dispune că *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice”*, precum și dispozițiile art. 27 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor *„Petentul, respectiv persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.”* petenta nu a depus probe din care să rezulte

faptul că notele elevilor de etnie maghiară au fost diminuate ca urmare a traducerii greșite din limba maghiară în limba română.

17. Probatoriul în materia nediscriminării constituie o excepție de la principiul general de drept, ce guvernează acest act procedural.

18. În cadrul sesizărilor ce privesc fapte de discriminare, legiuitorul a înțeles să inverseze sarcina probei, în sensul în care **reclamantul (petentul/persoana interesată) are sarcina de a prezenta un minim de probatoriu, care să permită a se presupune existența unei fapte de discriminare, probatoriu ce poate consta în orice mijloc de probă, inclusiv înregistrările audio sau video, de asemenea o altă excepție în materie.**

19. Astfel, practic suntem în prezența unei **prezumții relative de discriminare**, partea **reclamată** având sarcina de a proba că faptele nu sunt fapte de discriminare conform legislației în vigoare, existența unui scop obiectiv al faptei reclamate, scop ce a fost atins prin mijloace adecvate și necesare, sau orice alte împrejurări de fapt sau drept care scoate fapta de sub incidența legislației antidiscriminare.

20. Prin urmare, pentru a putea fi impusă în sarcina reclamatului, de a răsturna prezumția de discriminare a petentului, petentul, trebuie să depună un minim de probatoriu care să permită a se presupune existența faptei, până la proba contrară.

21. Ori, având în vedere cele mai sus expuse, Colegiul director al CNCD, văzând dosarul cauzei, observă că nu sunt probe din care să rezulte diminuarea notelor, mai mult erorile/cuvintele au fost corectate în timp real. Semnalarea eratelor în timp util candidaților care au susținut examen la informatică și la chimie, conform procedurilor CNPEE, respectiv reglarea prin barem a erorii materiale făcute la disciplina logică, argumentare și comunicare, nu a lezat în niciun fel dreptul de a studia și de a instrui în limba maternă al elevilor aparținând minorităților naționale și nu a afectat rezultatul lucrării niciunui candidat care a susținut probele la disciplinele de mai sus cu subiecte a căror traducere în limba maghiară a fost asigurată de CNPEE (cu profesori de specialitate), aspecte care au fost susținute și probate de către partea reclamată.

22. În acest sens, Colegiul director reține având în vedere documentele existente la dosar, că nu există o dovadă a săvârșirii unor fapte care să poată fi considerate la prima vedere fapte de discriminare conform dispozițiilor art. 2 alin 1 din O.G. 137/2000R. (aspectele sesizate nu sunt probate).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2 alin.1 din OG nr.137/2000 republicată, (lipsă probe);
2. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 03.02.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru (online), GRAMA Horia – Membru (online), HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru (online), LAZĂR Maria – Membru (online), MOȚA Maria – Membru (online), OLTEANU Cătălina – Membru (online), POPA Claudia Sorina – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Redactat la data de 17.02.2021

Motivele de fapt și de drept: P.C.S. și V.F.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.